

Περιεχόμενα

<i>Σημείωμα του συγγραφέα</i>	11
Πρόλογος.....	13
Η πρώτη συνάντηση.....	19
Ο αγώνας μας κατά της ελβετικής τράπεζας	31
Η αίρεση και εμείς	50
Η πρώτη μας επαφή με τα μέσα ενημέρωσης	60
Η επίσκεψη του Τζούλιαν.....	78
Η χρηματοδότηση του WikiLeaks	98
Ο αγώνας μας κατά της λογοκρισίας στο διαδίκτυο	116
Η ιδέα του δημοσιογραφικού παραδείσου.....	134
Περίοδος αναγκαστικής παύσης εργασιών.....	147
Ένας νόμος για την Ισλανδία.....	161
Πίσω στο Βερολίνο.....	175
Το βίντεο <i>Παράπλευρος Φόνος</i>	184
Η σύλληψη του Μπράντλεϊ Μάνινγκ.....	195
Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν και η νέα μας στρατηγική.....	211
Οι κατηγορίες των σουηδικών Αρχών	239
Η περίοδος της διαθεσιμότητάς μου	253
Η κορύφωση της διαμάχης	269
Τα ημερολόγια του Ιράκ	285

Τα αμερικανικά διπλωματικά τηλεγραφήματα και η σύλληψη του Τζούλιαν	296
OpenLeaks	314
Επίλογος	324
<i>Ενχαριστίες</i>	327
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
<i>Σημειώσεις</i>	329
<i>Ιστορικό του WikiLeaks</i>	345

Σημείωμα του συγγραφέα

Το 2007, όταν μπήκα στο WikiLeaks, βρέθηκα ξανά μέλος μιας ομάδας αφοσιωμένης σε έναν και μοναδικό σκοπό: την αμφισβήτηση της εξουσίας που συνεχίζεται να ασκείται κεκλεισμένων των θυρών. Η ανάδειξη της διαφάνειας μέσω μίας ψηφιακής πλατφόρμας ήταν μια απλή όσο και ιδιοφυής ιδέα.

Κατά τη διάρκεια της θητείας μου στο WikiLeaks είδα από κοντά τη διαφθορά που ύπουλα φέρνουν τόσο η εξουσία όσο και η πρακτική της αποσιώπησης πληροφοριών. Η πορεία που ακολούθησε το WikiLeaks καθώς περνούσαν οι μήνες δυσχεράστηκε τον πνύχνα της ομάδας και τελικά συντέλεσε στην αποχώρησή μας το Σεπτέμβριο του 2010. Ήμουν σίγουρος ότι ο διπλωματικός, πολύ συχνά μάλιστα παθητικός τρόπος που ασκούσα δημοσίως κριτική θα αμφισβητούσε και την εξουσία του WikiLeaks και κατ' επέκταση τον ιδρυτή της, ακριβώς όπως συμβαίνει σε άλλους οργανισμούς.

Στην πραγματικότητα όμως συνέβη το αντίθετο. Παρ' όλο που μικρές ομάδες της διεθνούς κοινής γνώμης – κυρίως όσοι γνώριζαν ήδη το WikiLeaks – είδαν με κριτικό μάτι την εξέλιξή της, τελικά η μόδα που γεννήθηκε γύρω από την ψηφιακή πλατφόρμα αποκάλυψης και τον ιδρυτή της υπονόμευσαν την εν λόγω αμφισβήτηση. Ο Τζούλιαν και το WikiLeaks, άρρηκτα δεμένοι μεταξύ τους, κατέ-

ληξαν να θεωρούνται ένα ποπ φαινόμενο. Κι αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο κενό ενημέρωσης που άφησε να δημιουργηθεί ο συγκεκριμένος οργανισμός, ο οποίος μάλιστα έχει σημαία του τη διαφάνεια.

Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που πολλοί αξιοποίησαν την πλατφόρμα μας για να κάνουν τις αποκαλύψεις τους, έτσι και εγώ αποφάσισα να δημοσιοποιήσω απόρρητο υλικό. Η απόφαση ήταν πολύ δύσκολη. Για πάρα πολύ καιρό δεν μπορούσα να αποφασίσω αν έπρεπε να παραμείνω πιστός στην υπόσχεσή μου ή στις προσωπικές μου ηθικές αξίες.

Εμείς, εντός του WikiLeaks, δηλώναμε συχνά ότι, για να κατανοήσει κανείς καλά τον κόσμο, απαιτείται απλώς μια σωστή καταγραφή της ιστορίας. Με αυτό το βιβλίο αποφάσισα να βάλω κι εγώ το λιθαράκι μου.

Ντάνιελ Ντόμσαϊτ-Μπεργκ

Πρόλογος

Ήμουν κολλημένος στην οθόνη. Το μαύρο φόντο γέμιζαν αράδες από πράσινα γράμματα. Τις δικές μου διαδέχτηκαν μια δυο γραμμές ακόμη. Δεν πρόσεχα πια. Είχα ήδη πληκτρολογήσει τα τελευταία μου λόγια. Δεν είχα να πω κάτι άλλο. Είχε τελειώσει, για πάντα.

Ακόμη και ο ίδιος ο Τζούλιαν δε φαινόταν πλέον στο chat – ή τουλάχιστον δεν απαντούσε. Ίσως καθόταν κι αυτός μπροστά από τον υπολογιστή, βουβός, απαθής ή έντρομος, κάπου στη Σουηδία ή όπου αλλού έμενε τότε. Πού δεν ήξερα. Το μόνο που ήξερα ήταν ότι δε θα του μιλούσα ποτέ ξανά.

Το «Τσος», το γωνιακό μπαρ, μόλις είχε διώξει τους τελευταίους πελάτες. Τους άκουγα εύθυμους να βαδίζουν προς το τραμ. Ήταν λίγο πριν τις δύο τα ξημερώματα, 15 Σεπτεμβρίου του 2010. Άφησα τον υπολογιστή ανοιχτό στο γραφείο και ξάπλωσα στη γωνιά με τα μαξιλάρια στο σαλόνι. Άρπαξα ένα μυθιστόρημα των Τέρι Πράτσετ και Νιλ Γκάιμαν και άρχισα να διαβάζω. Και τώρα; Τι κάνω; Τι θα 'κανε άραγε κάποιος άλλος στη θέση μου; Συνέχισα να διαβάζω, για ώρες. Κάποια στιγμή αποκοιμήθηκα φορώντας το πουλόβερ και το παντελόνι, με τις χοντρές μάλλινες κάλτσες της γιαγιάς μου στα πόδια, με το βι-

βλίο πάνω στην κοιλιά μου. Θυμάμαι τον τίτλο: Good Omens – Καλοί Οιωνοί.

Πώς παραιτείσαι άραγε όταν το γραφείο σου ήταν ολόκληρος ο κόσμος; Όταν δεν είχες συναδέλφους να τους δώσεις το χέρι και να τους πεις αντίο; Όταν ακούσε απλώς ένα βιαστικό πάτημα των πλήκτρων και δυο πράσινες γραμμές στα αγγλικά για να καταστήσουν την επιστροφή μου αδύνατη; Όταν δε χρειάστηκε να σε πετάξουν έξω με τις κλοτσιές;

«You're suspended»,¹ μου έγραψε προ εβδομάδων ο Τζούλιαν. Λες και ήταν ο μόνος που έπαιρνε τις αποφάσεις. Πλέον είχε τελειώσει οριστικά.

Το επόμενο πρωί ξύπνησα και όλα έμοιαζαν ίδια. Η γυναίκα μου, ο γιος μου, η βολική μας ακαταστασία, τα πάντα στην ίδια θέση. Ακόμη και ο ήλιος έπεφτε στην ίδια ακριβώς γωνία μέσα από τα παράθυρα του σαλονιού. Ωστόσο εγώ αισθανόμουν διαφορετικά. Ένα μέρος της ζωής μου, που κάποτε έμοιαζε να έχει ένα πολλά υποσχόμενο μέλλον, είχε χαθεί. Για πάντα.

Είχα διακόψει κάθε επαφή με τον άνθρωπο με τον οποίο μοιράστηκα τα τρία τελευταία χρόνια της ζωής μου, τον άνθρωπο για χάρη του οποίου παράτησα τη δουλειά μου, παραμέλησα τη φίλη μου, την οικογένειά μου, τους φίλους μου.

Επί σειρά ετών το chat ήταν το σημαντικότερο κανάλι επικοινωνίας μου με τον έξω κόσμο. Συχνά μάλιστα, όταν είχα να προετοιμάσω κάποια δημοσίευση, ήταν το μοναδικό. Δε θα έμπαινα ποτέ ξανά, μια και ο Τζούλιαν είχε εδώ και καιρό μπλοκάρει την πρόσβαση στο μέιλ μου. Απειλίσσε μάλιστα ότι θα με καταδώσει. Αντί όμως να υπογράψω τη δήλωση εχεμύθειας, όπως με παρότρυναν κάποιοι από την ομάδα, αποφάσισα να γράψω αυτό το βιβλίο.

Κάποτε υπήρξαμε οι καλύτεροι φίλοι ο Τζούλιαν κι εγώ, ή

κάτι τέτοιο τέλος πάντων – σήμερα αμφιβάλλω αν κατανοεί στο ελάχιστο αυτού του είδους τη σχέση. Αμφιβάλλω γενικότερα για εκείνον. Κάποιες φορές τον μισώ, τόσο πολύ που φοβάμαι ότι θα μπορούσα να τον χτυπήσω αν έπεφτε τυχαία πάνω μου. Ύστερα όμως σκέφτομαι πως θα χρειαζόταν τη βοήθειά μου. Είναι παράλογο ύστερα από όλα όσα συνέβησαν. Ποτέ στη ζωή μου δε γνώρισα μια τόσο ακραία προσωπικότητα όσο αυτή του Τζούλιαν Ασάνζ. Ήταν τόσο ανοιχτόμυαλος. Τόσο δυναμικός. Τόσο ευφυής. Τόσο παρανοϊκός. Τόσο παραδομένος στην εξουσία. Μεγαλομανής.

Πιστεύω ότι είμαι πλέον σε θέση να ομολογήσω πως μαζί περάσαμε τα καλύτερα χρόνια της ζωής μας. Γνωρίζω βέβαια ότι όλα αυτά ανήκουν οριστικά στο παρελθόν. Τώρα, που πέρασαν ένας δυο μήνες και όλοι μας ηρεμήσαμε, σκέφτομαι, καλά ήταν. Παραδέχομαι όμως δημόσια ότι δε θα άλλαζα με τίποτα στον κόσμο τα τελευταία χρόνια. Με τίποτα απολύτως. Φοβάμαι μάλιστα ότι θα έκανα ακριβώς τα ίδια πράγματα.

Πραγματικά έζησα τόσα πολλά! Κινδύνεψα και έπαιξα με τους μοχλούς της εξουσίας. Κατάλαβα πώς λειτουργούν η διαφθορά, το ξέπλυμα χρήματος, η πολιτική ηγεσία. Ήμουν αναγκασμένος να επικοινωνώ αποκλειστικά με τα ασφαλέστερα κινητά τηλέφωνα, γύρισα τον κόσμο, ενώ στους δρόμους της Ισλανδίας με αγκάλιαζαν με ευγνωμοσύνη. Τη μια μέρα έτρωγα πίτσα με το γνωστό δημοσιογράφο και ερευνητή Σέιμουρ Χέρς, την επομένη μιλούσαν για μας στο νυχτερινό δελτίο ειδήσεων και τη μεθεπομένη δειπνούσα στον καναπέ της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Έβαλα κι εγώ το χεράκι μου όταν χακτιβιστές απέτρεψαν στη Γερμανία την εφαρμογή ενός απαράδεκτου νόμου επιβολής λογοκρισίας. Ήμουν κι εγώ εκεί όταν το κοινοβούλιο της Ισλανδίας προετοίμαζε την εφαρμογή ενός ευνοϊκού νόμου.

Ο Τζούλιαν Ασάνζ, ο ιδρυτής του WikiLeaks, ήταν ο καλύτερός μου φίλος. Μέσα από το WL αναδείχτηκε σε ποπ σταρ, σε μια από τις πιο συναρπαστικές, πιο παρανοϊκές μορφές των μίντια της εποχής μας.

Αυτό που κάποτε μας ένωσε ήταν η κοινή πίστη σε μια καλύτερη παγκόσμια διακυβέρνηση. Ονειρευτήκαμε έναν κόσμο απαλλαγμένο από διευθυντές και ιεραρχίες. Έναν κόσμο στον οποίο κανείς δε θα μπορούσε να αποκτήσει εξουσία στερώντας σε άλλους τη γνώση που προωθεί την ισότιμη δράση. Αυτή ήταν η ιδέα για την οποία αγωνιστήκαμε, το σχέδιο που μαζί αναλάβαμε και το οποίο είδαμε, όλο περηφάνια, να εξελίσσεται.

Το WikiLeaks έγινε τα τελευταία χρόνια το μεγάλο θέμα της ημέρας, πολύ μεγαλύτερο από αυτό που ήμουν σε θέση να φανταστώ το 2007. Στην ομάδα μπήκα σχεδόν τυχαία, από περιέργεια. Εμείς, μια ομάδα χάκερ, με κάτωχρα πρόσωπα και ένα μυαλό που σε άλλη περίπτωση κανείς δε θα πρόσεχε, γίναμε δημόσια πρόσωπα και δείξαμε σε πολιτικούς, επιχειρηματίες και υψηλόβαθμους στρατιωτικούς τι σημαίνει τρόμος. Ίσως και να γίναμε ο εφιάλτης τους. Ίσως και να μην ήταν λίγοι εκείνοι που εύχονταν πως κάποια στιγμή θα υπάρξουμε. Αυτό το συναίσθημα κάποτε μας έφτιαχνε τη διάθεση.

Υπήρξαν περίοδοι που δεν κοιμόμουν καθόλου, περιμένοντας με ανυπομονησία τις φοβερές εξελίξεις της επόμενης ημέρας. Υπήρξε περίοδος που κάθε πρωί συνέβαινε κάτι το οποίο με έπειθε ότι ο κόσμος γίνεται έστω και λίγο καλύτερος. Δεν ειρωνεύομαι. Το πιστεύω πραγματικά. Για να είμαι απόλυτα ειλικρινής, στην ιδέα πιστεύω ακόμη και σήμερα. Είμαι πεπεισμένος ότι το σχέδιο ήταν ευφύες. Ίσως λίγο πιο ευφύες απ' ό,τι έπρεπε για να πετύχει με την πρώτη.

Άσχημα όμως κοιμόμουν και προς το τέλος της θητείας μου

στο WikiLeaks. Όχι από ανυπομονησία, αλλά από το φόβο της επόμενης καταστροφής, από το φόβο ότι θα χάναμε τον έλεγχο της κατάστασης, ότι κάτι σημαντικό θα στράβωνε πάλι, ότι κάποια πηγή θα κινδύνευε, ότι το βράδυ ο Τζούλιαν θα ετοίμαζε νέα επίθεση σ' εμένα ή σε κάποιον άλλο, σε εμάς που κάποτε υπήρξαμε οι πιο στενοί συνεργάτες του.

Στην αρχή της πιο πρόσφατης δημοσίευσής του, τη διαρροή απόρρητων τηλεγραφημάτων από τις αμερικανικές πρεσβείες, ο Τζούλιαν έγραψε σχετικά με την αντίφαση που δημιουργούν οι δημόσιες εμφανίσεις και αυτά που συμβαίνουν κλεισμένων των θυρών. Νομίζω ότι είναι δίκαιο να μάθουμε τι συνέβη στο παρασκήνιο.

Με απλά λόγια: ήρθε πλέον η ώρα να παρακολουθήσουμε τι διαδραματίστηκε στο παρασκήνιο του WikiLeaks.

Η πρώτη συνάντηση

Ήταν Σεπτέμβριος του 2007 όταν ένας φίλος μου μου μίλησε πρώτη φορά για το WikiLeaks. Εκείνη την περίοδο διαβάζαμε τακτικά την cryptome.org, την ιστοσελίδα του Τζον Γιανγκ. Ένας από τους λόγους που η Cryptome βρέθηκε στο κέντρο της επικαιρότητας ήταν επειδή το 1999 και το 2005 δημοσίευσε μια λίστα με ονόματα πρακτόρων της ΜΙ6, της βρετανικής μυστικής υπηρεσίας. Η cryptome.org δημοσίευε έγγραφα που βρίσκονταν στην κατοχή ανθρώπων οι οποίοι επιθυμούσαν να φέρουν στο φως της δημοσιότητας μυστικά, χωρίς με αυτό τον τρόπο να διατρέχουν τον κίνδυνο να θεωρηθούν προδότες και να καταδικαστούν. Αυτή ήταν και η κεντρική ιδέα του WikiLeaks.

Το αστείο ήταν ότι πολλοί θεώρησαν ότι πίσω από το WikiLeaks κρύβεται κάποια διεθνής μυστική υπηρεσία και ότι επί της ουσίας πρόκειται για κάποιο *honeypot* – μια ψηφιακή πλατφόρμα αποκάλυψης μυστικών που όμως λειτουργεί ως ενέδρα σύλληψης όσων τελικά αποφασίζουν να ανεβάσουν σκανδαλώδες υλικό με την κατηγορία του προδότη. Το ίδιο πίστευα στην αρχή κι εγώ.

Ωστόσο το Νοέμβριο του 2007 ανέβηκαν στην ιστοσελίδα

του WikiLeaks τα εγχειρίδια λειτουργίας των φυλακών της Ακτής του Γκουαντανάμο, τα επονομαζόμενα *Camp Delta Standard Operating Procedures*, τα οποία αποκάλυπταν ότι στα σωφρονιστικά ιδρύματα της Κούβας οι Η.Π.Α. καταπατούσαν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις Συμβάσεις της Γενεύης. Πολύ γρήγορα λοιπόν συνειδητοποιήσα τρία πράγματα.

Πρώτον: Η ιδέα ότι πίσω από το WikiLeaks κρύβονται μυστικές υπηρεσίες ήταν παράλογη.

Δεύτερον: Το σχέδιο είχε το δυναμικό να γίνει πολύ μεγαλύτερο από την Cryptome.

Τρίτον: Το WikiLeaks ήταν κάτι καλό.

Το διαδίκτυο, για όσους ασχολήθηκαν από την αρχή με αντίστοιχες κοινότητες, δεν αποτελεί μια αχανή έκταση δεδομένων, αλλά περισσότερο ένα χωριό. Όσες φορές χρειάστηκε να ερευνήσω ένα συγκεκριμένο θέμα, ήξερα ακριβώς πού να απευθυνθώ. Έκανα λοιπόν το ίδιο και για το WL και το αποτέλεσμα ήταν πάντοτε το ίδιο: «WL; Πραγματικά αξίζει!» Αποφάσισα λοιπόν να παρακολουθήσω την πορεία του.

Μπήκα στο chat, το οποίο λειτουργεί ακόμη και σήμερα στην ιστοσελίδα του WL, και άρχισα να συνομιλώ. Αμέσως κατάλαβα ότι οι άνθρωποι εκεί ήταν όπως εγώ. Είχαν τα ίδια ενδιαφέροντα. Προφανώς δούλευαν κι αυτοί μέρα νύχτα. Συζητούσαν για τα προβλήματα της κοινωνίας. Πίστευαν ότι μέσω του διαδικτύου τα προβλήματα μπορούν να προσεγγιστούν με έναν τελείως διαφορετικό τρόπο. Την επόμενη μέρα ρώτησα αν υπήρχε κάτι να κάνω. Δεν έλαβα καμία απάντηση. Ανησυχισα. Μάλιστα θίχτηκα κιόλας. Ωστόσο συνέχισα να μπαίνω στο chat.

«Εξακολουθείς να θέλεις δουλειά;» μου απάντησε κάποιος δυο μέρες μετά. Ήταν ο Τζούλιαν Ασάντζ.

«Φυσικά! Λέγε», του έγγραψα.

Ο Τζούλιαν μου ανέθεσε μια δυο βοηθητικές εργασίες. Συγκεκριμένα, να συμμαζέψω κάπως τη σελίδα του Wiki, να προσαρμόσω format και να επεξεργαστώ περιεχόμενα. Πέρασε καιρός μέχρι να έρθω σε επαφή με «ευαίσθητα» έγγραφα. Σκέφτηκα λοιπόν αμέσως να προσπαθήσω να συμπεριλάβω το WL στο πρόγραμμα της 24^{ης} *Διάσκεψης Χαοτικής Επικοινωνίας* (24C3), την ετήσια συνάντηση των χάκερ και γενικότερα όσων ασχολούνται με τους HY, που διοργανώνεται στο Συνεδριακό Κέντρο του Βερολίνου (BCC) μεταξύ Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς. Το συντονισμό της διάσκεψης αναλαμβάνει η γερμανική οργάνωση ακτιβιστών για θέματα τεχνολογίας Chaos Computer Club.

Εκείνη την περίοδο δε γνώριζα σχεδόν τίποτα για τα διαδικτυακά δρώμενα εντός του WikiLeaks. Δεν ήξερα καν πόσοι δραστηριοποιούνται πέρα από εμένα ή ποια τεχνική υποδομή στήριζε την ομάδα. Φανταζόμουν απλώς ένα μεσαίο οργανισμό, μια σωστά οργανωμένη ομάδα, ισχυρό εξοπλισμό, αμέτρητους server σε κάθε γωνιά του κόσμου.

Εκείνη την περίοδο επίσης είχα σταθερή δουλειά. Ήμουν υπεύθυνος για το σχεδιασμό και την ασφάλεια δικτύων στην Electronic Data Systems (EDS). Η EDS είναι μια μεγάλη αμερικανική επιχείρηση που αναλαμβάνει την τεχνική υποστήριξη δημόσιων και στρατιωτικών οργανισμών και εδρεύει στο Ρουσελσχαίμ της Γερμανίας. Με τον εργοδότη μου είχαμε συμφωνήσει σιωπηρά ότι δε θα αναλαμβάνω τη στήριξη εταιριών στρατιωτικού εξοπλισμού, πράγμα το οποίο τελικά με κατέστησε υπεύθυνο της GM, δηλαδή της Opel, καθώς και αμέτρητων αεροπορικών εταιριών. Όσοι σήμερα σε οποιοδήποτε σημείο της γης κλείνουν μέσω διαδικτύου αεροπορικά εισιτή-

ρια είναι πολύ πιθανόν να χρησιμοποιούν την τεχνολογία που εγώ σχεδίασα.

Έβγαζα περίπου 50.000 ευρώ το χρόνο. Ήταν πολύ λίγα για την εργασία μου, αλλά δε με ενδιέφερε. Ασχολήθηκα με την *Κοινότητα Ανοικτού Κώδικα*, δούλευα φυσικά πολύ περισσότερο από τις σαράντα ώρες την εβδομάδα που προέβλεπε το συμβόλαιό μου και διαρκώς πειραματιζόμουν με νέες λύσεις. Η απόδοσή μου ήταν αντικειμενικά καλή.

Οι συνάδελφοί μου κι εγώ κάναμε τα τετριμμένα αστεία που φτιάχνουν τη διάθεση των τεχνικών που δουλεύουν σε μεγάλους ομίλους. Από εκδίκηση για την απαίσια ποιότητα του καφέ πειράζαμε τα μενού των αυτόματων μηχανημάτων, με αποτέλεσμα οι φαινομενικά συμφέρουσες συσκευές να απαιτούν διαρκώς σέρβις. Σε έναν ευέξαπτο συνεργάτη μας έστελνα συνεχώς μείλ από τη διεύθυνση god@eds.de και τον παρακολουθούσα κρυφά να οργίζεται ακόμη περισσότερο. Αμέσως του έστελνα κι άλλο ένα μήνυμά που έλεγε: «Ο Θεός λέει ότι δεν πρέπει να οργίζομαστε τόσο».

Τότε έμεινα στο Βισμπάντεν και είχα σχέση με μια όμορφη, μικρή σε ηλικία κοπέλα. Ήμουν – με λίγα λόγια – ικανοποιημένος. Από τη ζωή μου όμως απουσίαζε ένα αίσθημα ψυχικής ευφορίας. Ένιωθα ότι ήταν ενδιαφέρουσα και πλήρης, αισθανόμουν όμως πως υπήρχε λίγος χώρος ακόμη και για κάτι άλλο.

Όταν η σχέση μου με τον Τζούλιαν είχε αρχίσει φανερά να κλονίζεται, μου είπε μια μέρα ότι χωρίς το WikiLeaks θα ήμουν ένα τίποτα. Και ότι δε θα είχα συμμετάσχει αν είχα κάτι καλύτερο να κάνω.

Είχε δίκιο! Το WL ήταν ό,τι καλύτερο είχε συμβεί στη ζωή μου έως τότε.

Πάντως, σε καμία περίπτωση δε βαριόμουν πριν ασχοληθώ με το WL. Στην κουζίνα μου είχα ένα ράφι γεμάτο με server, οι οποίοι κατανάλωναν 8.500 κιλοβατώρες ρεύματος το χρόνο. Διαρκώς σκάλιζα κάποιο δίκτυο και συναντιόμουν με τα παιδιά από τα διάφορα Chaos Clubs της περιοχής. Κι έτσι η ημέρα μου ήταν υπερπλήρης.

Όσotόσο ένιωθα πως όλα αυτά τα έκανα με μισή καρδιά – αν και όχι χωρίς να το θέλω καθόλου. Όλα αυτά τα χρόνια αναζητούσα κάτι σημαντικό στη ζωή μου. Ένα νόημα. Ένα καθήκον που θα σκλάβωνε την καρδιά μου και για το οποίο θα παραμέριζα οτιδήποτε άλλο.

Το Chaos Computer Club ήταν εκείνη την περίοδο ένα σημείο κοινωνικοποίησης για μένα, ενώ τα γραφεία του στο Βερολίνο ήταν από τους πρώτους προορισμούς κάθε φορά που ταξίδευα στην πρωτεύουσα. Δύσκολα βρίσκω λόγια να περιγράψω τους λόγους που μου άρεσε να συναναστρέφομαι τους ανθρώπους εκεί. Όλοι τους ήταν εκκεντρικοί. Ήταν δημιουργικοί, έξυπνοι, ενίοτε αγριάνθρωποι, και σε καμία περίπτωση δεν τους ενδιέφερε να σπαταλήσουν χρόνο σε άσκοπες φιλίες. Ξεπλήρωναν την υποτιθέμενη αντικοινωνικότητα με ουσιαστική αφοσίωση, από τη στιγμή που θεωρούσαν κάποιον μέλος της ομάδας. Όλοι τους είχαν κάτι να κάνουν είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο. Όλα τα μέλη εξειδικεύονταν σε κάτι, είτε αυτό λέγεται ελεύθερο λογισμικό, είτε ηλεκτρονική μουσική, είτε εικαστικές τέχνες ή χάκινγκ, είτε ασφάλεια υπολογιστών, προστασία δεδομένων ή φωτεινές προβολές – το φάσμα των ενδιαφερόντων τους ήταν ευρύ.

Επίσης, σε σχέση με τις υπόλοιπες κοινότητες, η λέσχη αυτή είχε ένα βασικό πλεονέκτημα, μια βάση, ένα πλεονέκτημα που αναγνωρίζεται ιδιαίτερα από όσους περνούν σημαντικό

χρόνο στον κυβερνοχώρο. Είχαμε λοιπόν τη δυνατότητα να συνεδριάσουμε, να συζητήσουμε προβλήματα βλέποντάς τα από διάφορες οπτικές και, όπως αργότερα διαπίστωσα, σε δύσκολες περιπτώσεις ακόμη και να κοιμηθούμε σε κάποιον από τους αμέτρητους καναπέδες. Η λέσχη φρόντιζε να συναντιόμαστε τακτικά, όπως για παράδειγμα στην ετήσια διάσκεψη στο BCC στην Αλεξάντερπλατς.

Αρχές Δεκεμβρίου του 2007 ο Τζούλιαν με βρήκε στο chat και μου είπε κοφτά:

«Θα τα πούμε στο Βερολίνο. Χαίρομαι για την παρουσίαση».

Κατευθείαν σκέφτηκα: Γαμώτο, ελπίζω να τα καταφέρουμε. Έως και λίγο πριν από την έναρξη του συνεδρίου δεν ήταν ακόμη σίγουρο ότι μπορούσε να δώσει την ομιλία του. Είχα κάνει ό,τι καλύτερο μπορούσα για να το κανονίσω, μια και οι προθεσμίες υποβολής είχαν λήξει ήδη από τον Αύγουστο. Από την άλλη, ανησυχούσα μήπως είχα πανικοβάλει άδικα τους διοργανωτές της διάσκεψης και την προγραμματισμένη ημέρα δεν εμφανιζόταν τελικά κανείς από το WL.

Ο Τζούλιαν φυσικά κατέφτασε την τελευταία στιγμή. Διαπιστώσαμε λοιπόν ότι στο πρόγραμμα δεν είχαν συμπεριλάβει την ομιλία του. Μέχρι και σήμερα δε γνωρίζω αν τελικά ο Τζούλιαν υπέβαλε τα χαρτιά που του ζήτησαν. Είναι πολύ πιθανόν οι άνθρωποι της διοργάνωσης να μην είχαν καταλάβει ή να θεωρούσαν τότε ασήμαντο θέμα το WikiLeaks. Όπως επίσης είναι πολύ πιθανόν πολλοί να έβλεπαν με κριτικό μάτι το WL και να αποφάσισαν να μη συμπεριλάβουν τον Τζούλιαν στο πρόγραμμα. Στο ξεκίνημά μας δεχόμασταν στη Γερμανία έντονη κριτική από το ισχυρό κίνημα για την προστασία δεδομένων. «Προστασία προσωπικών δεδομένων – εκμετάλλευση

δημόσιων δεδομένων» ήταν το σύνθημά τους. Εμείς κινούμασταν κάπου στη μέση, γεγονός που άφηνε περιθώριο για πολλή συζήτηση.

Πάντως η παρουσίαση του WL δεν είχε συμπεριληφθεί στο επίσημο πρόγραμμα. Οι διοργανωτές τού έδωσαν ωστόσο τη δυνατότητα να κάνει μια μικρή παρουσίαση σε ένα μικρό δωμάτιο στο υπόγειο του κτιρίου, που προοριζόταν για τη διεξαγωγή εργαστηρίων. Ο Τζούλιαν τσακώθηκε στο ταμείο, επειδή αρνήθηκε να πληρώσει την είσοδο. Πίστευε ότι λόγω της παρουσίας του δικαιούνταν αυτομάτως ελεύθερη είσοδο. Οι εθελοντές στο ταμείο είχαν όμως αντίθετη άποψη. Δεν υπήρχε στη λίστα των ομιλητών, οπότε έπρεπε να πληρώσει 70 ευρώ.

Ο Τζούλιαν άφησε το σακίδιό του στην αίθουσα Τύπου – συχνά ταξίδευε μόνο με ένα σακίδιο – και από κει προσπάθησε να επιβληθεί στο χώρο.

Η αίθουσα Τύπου δεν ήταν ιδιαίτερα μεγάλη. Είχε μαύρα πλακάκια και μια σειρά από τραπέζια τοποθετημένα πίσω από διαχωριστικούς τοίχους. Βρισκόταν στο πιο σκοτεινό σημείο του πρώτου ορόφου, στο τέρμα του διαδρόμου. Τα στόρια των παράθυρων ήταν ακόμη και κατά τη διάρκεια της ημέρας κατεβασμένα. Συνήθως εκεί κάθονταν δημοσιογράφοι με τα λάπτοπ τους και επεξεργάζονταν με ησυχία τα κείμενά τους. Ο Τζούλιαν ιδιοποιήθηκε αμέσως το χώρο, προσαρμόζοντάς τον στις ανάγκες των καθημερινών του εργασιών. Καθόταν δηλαδή για ώρες μπροστά από τον υπολογιστή του και έκανε χάκινγκ. Και μάλιστα δεν έκανε καθόλου ησυχία.

Αν κάποιος ήθελε να χρησιμοποιήσει το δωμάτιο για ένα τέταρτο, για να πάρει μια συνέντευξη με ησυχία, ο Τζούλιαν αρνούνταν να βγει έξω ή τουλάχιστον να πατήσει λίγο πιο σιγά τα πλήκτρα.

Παρ' όλο που οι διοργανωτές πραγματικά πάσχιζαν να απαλλαχθούν από τον επίμονο επισκέπτη, ο Τζούλιαν θεωρούσε ότι είχε το δικαίωμα να διανυκτερεύσει εκεί. Πράγμα το οποίο και έκανε, προφανώς τυλιγμένος στο σακάκι του, πάνω σε κάποιο τραπέζι, μια και τα πατώματα ήταν σίγουρα αρκετά παγωμένα.

Όταν τον είδα για πρώτη φορά σκέφτηκα: κουλ τύπος. Φορούσε ένα λαδί στρατιωτικό παντελόνι κι ένα κάτασπρο πουκάμισο με ένα μάλλινο πράσινο γιλέκο από πάνω. Ο Τζούλιαν ξεχώριζε – το άσπρο του πουκάμισο έλαμπε ανάμεσα στο πλήθος.

Κινούνταν στο χώρο δυναμικά, χαλαρά, κάνοντας μεγάλα βήματα. Κάθε φορά που χρησιμοποιούσε τις σκάλες, έτρεμαν τα σανίδια. Υπάρχουν άνθρωποι που σου δίνουν την εντύπωση ότι με κάθε βήμα που κάνουν δοκιμάζουν ταυτόχρονα την αντοχή του εδάφους. Ορισμένες φορές έπαιρνε φόρα, πηδούσε και γλιστρούσε για λίγο με τις φθαρμένες του ορειβατικές μπότες πάνω στο φρεσκοπαρκεταρισμένο πάτωμα. Ή τσουλούσε πάνω στο κάγκελο της σκάλας μέχρι κάτω και στο τέλος πηδούσε. Ομολογώ πως είχε πλάκα.

Για πρώτη φορά τον είδα στις σκάλες του BCC στον πρώτο όροφο. Δεν μπορώ να περιγράψω πόσο κόσμο είχε εκείνη την ημέρα. Στην είσοδο αργοπορημένοι επισκέπτες ικέτευαν να μπουν μέσα. Είχε μόλις καταρριφθεί το ρεκόρ των τριών χιλιάδων επισκεπτών και το πλήθος σπρωχνόταν στους διαδρόμους του κέντρου φλυαρώντας. Ορισμένοι εγκλωβίζονταν μέσα στο πλήθος, για να καταφέρουν τελικά μέσα σε ένα τέταρτο να προχωρήσουν μόλις είκοσι μέτρα. Εμείς πάνω είχαμε περισσότερη ησυχία. Στα αριστερά υπήρχε ένας άσπρος δερμάτινος καναπές με θέα προς την Αλεξάντερπλατς. Αυτός έγινε και το

σημείο συνάντησής μου με τον Τζούλιαν για τις επόμενες ημέρες. Αν κάποιος από τους δυο μας ήθελε να πάει στην τουαλέτα ή να φέρει κάτι να φάμε, ο άλλος πρόσεχε τα πράγματα. Κάθε φορά που παρατηρούσα τους κουρασμένους επισκέπτες να τα λιγουρεύονται, αντιδρούσα σαν αρπαχτικό έτοιμο να ορμήσει.

Στην αρχή μιλούσαμε για ώρες. Μετά καθόμασταν ήσυχοι ο ένας απέναντι από τον άλλο. Ο Τζούλιαν δούλευε αφοσιωμένος στον υπολογιστή του, κι εγώ τον αντέγραφα.

Δεν ξέρω τι περίμενε ο Τζούλιαν όταν ήρθε στο Βερολίνο. Προσωπικά δεν ήμουν ιδιαίτερα ικανοποιημένος με το δωμάτιο στο υπόγειο που μας είχαν παραχωρήσει για την παρουσίαση. Ευτυχώς ήταν μικρό, μια και στην παρουσίαση ήρθαν το πολύ είκοσι άτομα. Ούτε μία γνωστή φυσιογνωμία από τη λέσχη, πράγμα που με στενοχώρησε ιδιαίτερα. Δεν καταλάβαινα γιατί κανείς τους δεν ενδιαφερόταν για την ιδέα του WikiLeaks.

Κάθισα μπροστά μπροστά στη δεξιά πλευρά και παρακολούθησα τον Τζούλιαν να αναλύει την ιδέα του WL με την ευγενική αυστραλιανή προφορά του. Κάθε μέρα φορούσε τα ίδια ρούχα. Το αστραφτερό άσπρο πουκάμισο, το οποίο στην πρώτη συνάντησή μας μου είχε κάνει μεγάλη εντύπωση, είχε χάσει πλέον τη λάμψη του.

Δεν ξέρω αν και ο ίδιος ο Τζούλιαν ένωσε τελικά απογοήτευση που κατάφερε να προσελκύσει στο υπόγειο τόσους λίγους ακροατές, σε καμία περίπτωση πάντως δεν το έδειξε. Μίλησε για σαράντα πέντε λεπτά και στο τέλος απάντησε υπομονετικά στα ερωτήματα που υπέβαλαν τρεις ακροατές.

Τον λυπήθηκα κάπως. Μάλιστα είχε πληρώσει ο ίδιος για

το ταξίδι. Κάθε φορά που γύριζα να κοιτάξω το ακροατήριο, έβλεπα κατά διαστήματα αμήχανα πρόσωπα.

Αργότερα οι παρουσιάσεις του έγιναν πιο παραστατικές και ενισχύθηκαν με περισσότερα παραδείγματα. Τότε παρουσίαζε τα πάντα σε θεωρητικό επίπεδο. Ο Τζούλιαν δεν κουραζόταν πραγματικά ποτέ να διαφημίζει τις ιδέες του. Στους επόμενους μήνες – το WL ήταν ακόμη αρκετά άγνωστο και συχνά συγγεγόταν με τη Wikipedia – ενημερώσαμε για την ομάδα μας σχεδόν όλους όσους ήταν πρόθυμοι να μας ακούσουν έστω και δυο λεπτά. Ακόμη και εάν επρόκειτο για τρεις ανθρώπους. Σήμερα μας γνωρίζουν παντού στον κόσμο. Τότε μετρούσε ο καθένας.

Αφού απάντησε στις ερωτήσεις των τριών εκείνων ακροατών, ο Τζούλιαν μάζεψε τα πράγματά του, επέστρεψε στον καναπέ του και βυθίστηκε στην εργασία του.

Εκ των υστέρων αντιλήφθηκα την ένταση που επικράτησε ανάμεσα στον Τζούλιαν και στους διοργανωτές και ότι ο Τζούλιαν είχε έρθει στα λόγια με τους περισσότερους από τους γνωστούς μου. Η λέσχη, η οποία τότε ήταν κάτι σαν δεύτερο σπίτι μου, έτρεφε για καιρό μετά την παρουσίασή μας αμφιβολίες σχετικά με το WikiLeaks. Το γιατί με απασχόλησε αρκετά τους μήνες που ακολούθησαν.

Σίγουρα πάντως ο Τζούλιαν μού είχε κάνει τρομερή εντύπωση. Ο γεροδεμένος αυτός Αυστραλός δε σήκωνε κουβέντα και δεν ησυχάζε αν δεν έκανε τη δουλειά του. Ήταν πολύ διαβασμένος, ενώ για πολλά θέματα είχε μια ιδιαίτερη άποψη, την οποία φυσικά και εξέφραζε. Για παράδειγμα, η γνώμη του για την κοινότητα των χάκερ ήταν τελείως διαφορετική από τη δική μου. Τους θεωρούσε ηλίθιους, «useless», όπως έλεγε. Πολλές φορές έκρινε τους ανθρώπους με βάση τη «χρησιμότητά»

τους – όπως κι αν όριζε ο ίδιος τη λέξη χρησιμότητα. Θεωρούσε ακόμη και τους ιδιαίτερα ικανούς χάκερ ηλίθιους, αν δε χρησιμοποιούσαν τις ικανότητες αυτές για κάποιο ανώτερο σκοπό.

Ήταν πάντα αδιάλλακτος στην κριτική του, ενώ δεν είχε κανένα πρόβλημα να εκφράζει την άποψή του χωρίς να του ζητηθεί. Από τότε το αντιλαμβανόμουν πως έτσι γινόταν αρκετά δυσάρεστος.

Είχαμε πολλά να οργανώσουμε και να συζητήσουμε. Ποτέ μου δε με απασχόλησε η ακραία συμπεριφορά του Τζούλιαν ή δεν αναρωτήθηκα αν μπορούσα να τον εμπιστευτώ. Αν όντως άξιζε να ανακατευτώ μαζί του σε σοβαρές υποθέσεις. Αντιθέτως μάλιστα, ένιωσα κολακευμένος που ήθελε να συνεργαστούμε. Ο Τζούλιαν Ασάντζ δεν ήταν απλώς ο ιδρυτής του WL, αλλά και ο «Mendax», μέλος της ομάδας χάκερ *International Subversives*, ένας από τους καλύτερους χάκερ, μέλος της συγγραφικής ομάδας του *Underground*, ενός βιβλίου που αγαπήθηκε πολύ από την κοινότητα. Και συνεννοηθήκαμε με την πρώτη.

Δεν ήθελε να μάθει πολλά για μένα. Πιστεύω πως με σεβόταν ως ένα νέο συναγωνιστή που από την πρώτη ημέρα είπε ότι ήθελε να βοηθήσει και παρέμεινε πιστός. Τόσο απλό ήταν. Ίσως μάλιστα να θεωρούσε το ενδιαφέρον μου πολύ μεγαλύτερο από αυτό που είχαν δείξει έως τότε άλλοι. Πράγμα που παρατήρησα κι εγώ πολύ σύντομα. Ύστερα από κάθε δημοσίευση μας προσέγγιζαν ένας δυο εθελοντές και μας έλεγαν: «Θέλουμε να στηρίξουμε το WikiLeaks». Όταν όμως τους αναθέταμε συγκεκριμένες εργασίες, από τους εκατό περίπου εθελοντές επικοινωνούσε ξανά μόνο ο ένας, αν όχι κανένας. Ορισμένες εργασίες μάλιστα τις ανέθετα πάνω από εκατό φορές, εξηγώντας

πάνω από εκατό φορές τα ίδια πράγματα. Μάταια όμως.

Πιστεύω ότι το ίδιο είχε αντιμετωπίσει πολλές φορές κι ο Τζούλιαν, γι' αυτό ίσως χάρηκε με την αφοσίωση που βρήκε σ' εμένα. Το WikiLeaks μάς έφερε γρήγορα πολύ κοντά, γιατί μοιραζόμασταν και οι δύο τα ίδια ιδανικά. Ήμασταν ισότιμοι. Τουλάχιστον έτσι ένιωθα εγώ. Ακόμη κι αν εκείνος ήταν αυτός που ίδρυσε το WikiLeaks και είχε περισσότερη εμπειρία από εμένα.